

Aktivitet 6:

Lav chhaumasker af ler og papmache

At fremstille en indisk chhaumaske er et fint kunsthåndværk, der kræver mange års oplæring og erfaring. Alligevel er det muligt at prøve kræfter med det selv, for materialerne og nogle af grundteknikkerne er let tilgængelige.

Udfordringen er, om du kan fremmane den rigtige Seraikella-chhau maskestil, der vandt frem i 1930'erne?

Processen består af to trin:

1. Først modellerer maskemageren en maske-form op i ler. Den er massiv, den har ikke noget hulrum til ansigtet.
2. Dernæst støber maskemageren en papmachemaske ovenpå lerformen. Lerformen tages ud og papmachemasken males.

Udfordringen kan med fordel simplificeres

I stedet for at gennemføre både trin 1 og 2, er det muligt at 'nøjes' med det ene af dem. Det er langt mere overskueligt og giver tid til fordybelse i det trin man udvælger:

1: Man kan modellere en chhaumaske op i ler, og så brænde den i ovnen, og lade dette være det færdige produkt – i stedet for at gå videre til trin 2.

eller

2: Man kan springe over trin 1 og bruge en oppustet ballon som 'form' i stedet for lerformen. Med denne – for mange velkendte – metode kan man forholdsvis let og hurtigt producere en masse chhaumasker. Maskerne kommer naturligvis til at mangle alle ansigtets fine former, men man kan sagtens arbejde med at male sin maske i den rigtige chhaustil, og få den til at udtrykke en bestemt karakter og grundfølelse.

Uanset hvilken arbejdsmetode du vælger at bruge, skal du starte med at gøre følgende:

- Læs afsnittet 'Fremstilling af masker og udstyr' i samlingsteksten (i lånermappens afsnit 3). Herved får du indblik i fremstillingsprocessen og hvordan en Seraikella chhaumaske udformes stilistisk og udtryksmæssigt – i den nye stil fra 1930'erne.

- Læg dig fast på en karakter og et følelsesudtryk. I Seraikella chhaudans er det meget vigtigt at udtrykke bestemte følelser. Og her spiller masken en central rolle. Beslut dig for hvilken karakter og hvilken grundfølelse din maske skal udtrykke: Er det for eksempel en vred eller en glad karakter? Er grundfølelsen bekymret, angst, stolt, skyldbetyngt, ubekymret, triumferende, sensuel eller noget helt andet? ... Forsøg at udfolde dette i din maske.

Trin 1: Lav en massiv lermaske

Det skal du bruge:

1. Ler.
2. Træredskaber af forskellig tykkelse svarende til dem maskemageren benytter (se Ind.E.243, 244, 245, 247). Det er bedst du bruger dine egne redskaber for at undgå, at samlingens genstande bliver væk i bunken af materialer og redskaber.
3. Hvis lermasken skal være dit slutprodukt, skal du have adgang til en ovn der kan brænde ler. Alternativt kan du nøjes med at lade den tørre op.
4. Maling og pensler: Hvis du vil male lermasken, skal du også anskaffe farve der egner sig til ler.

Fremgangsmåde:

- Hvis dit slutprodukt skal være en papmachemaske, som du kan tage på dit ansigt, skal du tage mål. Mål højden og bredden på dit ansigt, og mål afstanden fra dine øjne til din hage, fra dine øjne til dine øre, og afstanden mellem dine øjne. Øjnenes placering er vigtig. Brug disse afstandsmål når du udarbejder din lermaske.
- På de næste sider er der en billedserie (1-13), der viser, hvordan man modellerer en Seraikella chhaumaske op i den nye stil. Prøv at følge den viste fremgangsmåde. Du kan også have en chhaumaske fra samlingen liggende foran dig, og bruge den som forlæg.
- Gå videre til trin 2 – eller – afslut dit projekt med at tørre eller brænde din maske i en ovn og evt. dekorere den i den nye Seraikella-chhau masketil (husk hele tiden at gøre dig umage med maskens følelsesudtryk). Du kan evt. hule din maske *en lille smule* på undersiden/bagsiden inden brænding eller tørring, for at mindske risikoen for sprækker.

Trin 2 – Lav en papmachemaske

Som du læste i teksten 'Fremstilling af masker og udstyr', laver maskemagerne i Seraikella papmachemasker på en mere kompliceret måde, end vi er vant til. Til gengæld er de mere holdbare end almindelig papmache, blandt andet fordi der er lag af bomuldsstof i. I anvisningen nedenfor foreslår vi, du bruger en helt almindelig papmacheopskrift og fremgangsmåde. Hvis du heller vil gå frem efter den helt korrekte

metode fra Seraikella, kan du i stedet bruge procesbeskrivelsen i teksten 'Fremstilling af masker og udstyr'.

Det skal du bruge:

1. Avispapir.
2. Tapetklister til papmache.
3. Bomuldssnor/bændel der er ca. 7 mm. bred og lang nok til at kunne nå rundt om et hoved.
4. Hobbykniv.
5. Akrylmaling og pensler.
6. Hvis du bruger ballonmetoden nedenfor, skal du også bruge en stor ballon.

Fremgangsmåde:

1. Lad din massive lermaske (fra trin 1) tørre lidt, så den bliver stabil, og brug den derefter som form til din papmachemaske. Smør evt. lidt vaseline på ydersiden.

Eller

Pust en ballon op og brug den som maskeform: se ballonmetoden nedenfor.

2. Riv avispapir i mange strimler.
3. Dyp avisstrimlerne i tapetklister, så de bliver helt gennemblødte.
4. Dæk masken med flere tynde lag af avisstrimler. Glat strimlerne ud med fingrene, så de ligger tæt og glat op ad maskeformen. Lav gerne 5-6 lag i alt, og lad masken tørre lidt mellem hvert lag.
5. Når masken er tørret så meget, at den er stabil, kan du fjerne maskeformen.
6. Lad derefter papmachemasken tørre helt op. Det tager 1-2 dage.
7. Dekorerer din maske i den nye Seraikella-chhau masketil med akrylmaling (husk at gøre dig umage med maskens følelsesudtryk).
8. Afslut med forsigtigt at skære *små* huller ud til øjnene med din hobbykniv, lige der hvor pupillerne sidder. Del din bomuldssnor op i to og vedhæft en i hver side, så masken kan fastgøres til dit ansigt.

Ballonmetoden

Proceduren ovenfor følges, bortset fra disse ændringer: Avisstrimler dyppet i tapetklister sættes på en STOR oppustet ballon, så de dækker ballonen helt. Når papmache-ballonen er helt tør, deles den på midten med en hobbykniv. Man skal skære på en sådan måde, at der bevares to intakte halvdele til at lave masker af.